

SU/Eeva Poutiainen

20.5.2020

Sosiaali- ja terveysministeriö
Vakuutusosasto
PL 33
00023 VALTIONEUVOSTO

Yrittäjän eläkeasetuksen 3 §:ssä määrätty selvitys yrittäjän eläkelain 140 §:n 2 momentissa tarkoitusta valtion osuuden ennakkosta

YEA 3 §:n mukaan Eläketurvakeskuksen on toimitettava sosiaali- ja terveysministeriölle 20.5.2020 mennessä selvitys, jonka perusteella ministeriö tarkistaa vuoden 2020 jälkimmäisen puoliskon YEL-ennakkoerien määrän.

Vuoden 2020 jälkimmäisen puoliskon ennakkoerien tarkistus

Tämän selvityksen mukaan tarkistettu arvio valtion osuudesta vuodelle 2020 on 388,8 miljoonaa euroa per 1.7.2020. Marraskuussa 2019 sosiaali- ja terveysministeriö vahvisti vuoden 2020 valtion osuuden ennakkoksi 328,7 miljoonaa euroa. Eläketurvakeskuksen arvio valtion osuudesta oli tuolloin 331,4 miljoonaa euroa.

Nyt arvioitu valtion osuus on kasvanut 57,4 miljoonaa euroa Eläketurvakeskuksen 16.10.2019 tekemään arviioon verrattuna. Arvio vuoden 2020 eläkemenosta on kasvanut 10,5 miljoonaa euroa (+0,8 %) ja arvio vuoden 2020 vakuutusmaksutulosta on pienentynyt 54,2 miljoonaa euroa (-5,0 %). Tarkemmat luvut löytyvät liitteistä.

Suurin syy maksutulon arvion muutokseen on koronaviruspandemian aiheuttaman kriisin arvioidut vaikutukset. Nyt arvioiduissa työtulosummassa ja maksutulossa on otettu huomioon Eläketurvakeskuksen 18.5.2020 päivätyn suhdanne-ennusteen arviot, aiempien vuosien kehitystä sekä YEL-eläkelaitoksilta saatuja maaliskuuta 2020 koskevia tietoja YEL-vakuutusten ja työtulojen muutoksista. Laskelmien oletuksia on kuvattu tarkemmin Liitteessä 3. Valtion osuuden laskelmasta on tehty kaksi versiota, Liitteet 1 (a) ja 1 (b). Liitteen 1 (a) laskelmat on tehty Eläketurvakeskuksen 18.5.2020 päivätyn suhdanne-ennusteen perusversion oletusten mukaisesti ja liitteen 1 (b) laskelmat muuten samoilla oletuksilla, mutta valtiovarainministeriön 16.4.2020 ennusteesta on käytetty indeksioletuksia.

ELÄKETURVAKESKUS

Ismo Risku

Jaakko Aho

LIITTEET:

- 1 YEL 140 § 1 momentissa tarkoitetun valtion osuuden ennuste vuosille 2020–2025
- 2 Valtion osuuden määrittämisessä tarvittavat suureet vuosina 2018–2020
- 3 Työtulosumman arviointia

SU/Eeva Poutiainen

Yrittäjän eläkelain 140 § 1 momentissa tarkoitetun valtion osuuden ennuste vuosille 2020-2025

Vuosien 2021-2025 indeksit ovat ETK:n 18.5.2020 ennusteen perusversion mukaiset

Laskelma miljoonina euroina

Suure/vuosi	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	tot.	alustava tot.						
Työeläkeindeksi	2548	2585	2617	2640	2672	2712	2760	2814
Palkkakerroin	1.391	1.417	1.446	1.465	1.494	1.530	1.569	1.611
Kuluttajahintaindeksin muutos, prosenttia	1.1	1.3	0.7	1.0	1.2	1.5	1.7	1.7
Maksu % alle 53-v. ja yli 62-v.	24.10	24.1	24.1	24.1	24.1	24.1	24.1	24.1
Maksu %, 53-62-vuotiaat	25.60	25.6	25.6	25.6	25.6	25.6	25.6	25.6
53-62-v. osuus työtulosummasta	0.333	0.338	0.340	0.342	0.344	0.346	0.348	0.350
Alle 53-v. ja yli 62-v. osuus työtulosummasta	0.667	0.662	0.660	0.658	0.656	0.654	0.652	0.650
Keskim. maksu% (ei huom. aloitt. alea)	24.6	24.6	24.6	24.6	24.6	24.6	24.6	24.6
Keskim. maksu (maksutulo/työtulosumma)	23.081	23.2	23.2	23.2	23.2	23.2	23.2	23.2
Perustekorko 1+rv	1.0550	1.0525	1.0500	1.0400	1.0400	1.0400	1.0400	1.0425
Vakuutusmaksukorko 1+rmv	1.0200	1.0200	1.0200	1.0200	1.0200	1.0200	1.0200	1.0200
Palkattomien kust. jaon qsv-kerroin	0.001929	0.002134	0.002415	0.002598	0.002783	0.002967	0.003157	0.003345
Varsinaiset vanhuuseläkkeet	1 050.1	1 103.2	1 151.8	1 194.8	1 242.6	1 294.1	1 349.7	1 408.3
Osittaiset varhennetut vanhuuseläkkeet	9.7	12.5	16.4	17.8	19.0	19.2	21.3	22.2
Työkyvyttömyyseläkkeet	84.8	84.1	85.6	87.4	88.7	90.8	92.8	95.6
Työuraeläkkeet	0.0	0.0	0.0	0.2	0.5	0.8	1.0	1.3
Perhe-eläkkeet	94.0	94.9	95.8	96.4	97.7	99.0	101.0	103.4
Osa-aikaeläkkeet	4.2	1.7	0.9	0.4	0.1	0.0	0.0	0.0
Avoimet/Maksutulo	0.0772	0.0774	0.0833	0.0805	0.0772	0.0749	0.0724	0.0686
Maksutulon muutos	0.991	0.990	0.939	1.000	1.000	1.000	1.001	1.002
Työtulosumman muutos	0.992	0.983	0.940	1.000	1.000	1.000	1.001	1.002
Kannan muutos	1.008	1.012	0.959	1.009	1.010	1.012	1.014	1.016
Vakuutettujen lukumäärä Nv (H:n lähtötieto)	237 202	240 151	230 200	232 200	234 600	237 500	240 800	244 600
Eläkkeiden lukumäärä	256 887	264 315	271 958	279 822	287 913	296 238	304 804	313 617
Nev/Eläkkeiden lukumäärä	0.546	0.529	0.529	0.529	0.529	0.529	0.529	0.529
Eläkkeiden lukumäärä Nev (H:n lähtötieto)	140 168	139 831	143 900	148 000	152 300	156 700	161 300	165 900
Hoitokuluerroin h1	0.00053	0.00053	0.00025	0.00048	0.00047	0.00050	0.00050	0.00050
Hoitokuluerroin h2	204.06	206.92	192.64	194.57	196.90	199.85	203.25	206.71
Hoitokuluerroin h3	93.68	94.99	88.44	89.32	90.40	91.75	93.31	94.90
Tulokset								
Suure/vuosi	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Eläkemeno Hy	1 243.2	1 296.5	1 350.5	1 397.0	1 448.5	1 504.0	1 565.8	1 630.9
Maksutulo P	1 064.8	1 073.7	1 028.9	1 042.4	1 062.7	1 088.6	1 117.7	1 150.3
Työtulosumma tvSv	4 613.4	4 619.6	4 430.9	4 488.4	4 575.1	4 686.2	4 810.9	4 950.8
Hoitokulu H	64.0	65.4	58.2	60.6	62.1	64.2	66.4	68.8
Maksutulo - qsv x tvSv - Hoitokulu	992.0	998.5	960.0	970.2	987.8	1 010.5	1 036.1	1 065.0
Avoimet Pa	82.2	83.1	85.7	83.9	82.1	81.5	80.9	78.9
Rahasto V 31.12.v-1	84.9	84.4	85.3	87.8	85.6	83.7	83.1	82.5
Rahasto By	1 079.2	1 085.0	1 047.4	1 059.7	1 075.1	1 095.9	1 120.9	1 149.2
Valtion osuus	246.2	294.5	388.8	421.2	455.5	489.6	525.8	560.6
qy-kerroin	1	1	1	1	1	1	1	1
Valtion osuus prosenttia eläkemenosta	20 %	23 %	29 %	30 %	31 %	33 %	34 %	34 %
Valtion osuus prosenttia työtulosummasta	5 %	6 %	9 %	9 %	10 %	10 %	11 %	11 %
Maksutulo prosenttia työtulosummasta	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %
Kustannukset prosenttia työtulosummasta	29 %	30 %	32 %	33 %	33 %	34 %	34 %	35 %

SU/Eeva Poutiainen

Yrittäjän eläkelain 140 § 1 momentissa tarkoitetun valtion osuuden ennuste vuosille 2020-2025

Vuosien 2021-2025 indeksit ovat VM:n 16.4.2020 ennusteen mukaiset

Laskelma miljoonina euroina

Suure/vuosi	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
	tot.	alustava tot.						
Työeläkeindeksi	2548	2585	2617	2640	2682	2727	2773	2814
Palkkakerroin	1.391	1.417	1.446	1.470	1.503	1.535	1.569	1.611
Kuluttajahintaindeksin muutos, prosenttia	1.1	1.3	0.7	1.0	1.2	1.5	1.7	1.7
Maksu % alle 53-v. ja yli 62-v.	24.10	24.1	24.1	24.1	24.1	24.1	24.1	24.1
Maksu %, 53-62-vuotiaat	25.60	25.6	25.6	25.6	25.6	25.6	25.6	25.6
53-62-v. osuus työtulosummasta	0.333	0.338	0.340	0.342	0.344	0.346	0.348	0.350
Alle 53-v. ja yli 62-v. osuus työtulosummasta	0.667	0.662	0.660	0.658	0.656	0.654	0.652	0.650
Keskim. maksu% (ei huom. aloitt. alea)	24.6	24.6	24.6	24.6	24.6	24.6	24.6	24.6
Keskim. maksu (maksutulo/työtulosumma)	23.081	23.2	23.2	23.2	23.2	23.2	23.2	23.2
Perustekorko 1+rv	1.0550	1.0525	1.0500	1.0400	1.0400	1.0400	1.0400	1.0425
Vakuutusmaksukorko 1+b16	1.0200	1.0200	1.0200	1.0200	1.0200	1.0200	1.0200	1.0200
Palkattomien kust. jaon qsv-kerroin	0.001929	0.002134	0.002415	0.002598	0.002783	0.002967	0.003157	0.003345
Varsinaiset vanhuuseläkkeet	1 050.1	1 103.2	1 151.8	1 195.0	1 247.2	1 301.1	1 356.0	1 408.3
Osittaiset varhennetut vanhuuseläkkeet	9.7	12.5	16.4	17.8	19.0	19.3	21.4	22.2
Työkyvyttömyyseläkkeet	84.8	84.1	85.6	87.4	89.0	91.3	93.3	95.6
Työraueläkkeet	0.0	0.0	0.0	0.2	0.5	0.8	1.0	1.3
Perhe-eläkkeet	94.0	94.9	95.8	96.4	98.0	99.6	101.4	103.4
Osa-aikaeläkkeet	4.2	1.7	0.9	0.4	0.1	0.0	0.0	0.0
Avoimet/Maksutulo	0.0772	0.0774	0.0833	0.0805	0.0772	0.0749	0.0724	0.0686
Maksutulon muutos	0.991	0.990	0.939	1.000	1.000	1.000	1.001	1.002
Työtulosumman muutos	0.992	0.983	0.940	1.000	1.000	1.000	1.001	1.002
Kannan muutos	1.008	1.001	0.959	1.009	1.010	1.012	1.014	1.016
Vakuutettujen lukumäärä Nv (H:n lähtötieto)	237 202	240 151	230 200	232 200	234 600	237 500	240 800	244 600
Eläkkeiden lukumäärä	256 887	264 315	271 958	279 822	287 913	296 238	304 804	313 617
Nev/Eläkkeiden lukumäärä	0.546	0.529	0.529	0.529	0.529	0.529	0.529	0.529
Eläkkeiden lukumäärä Nev (H:n lähtötieto)	140 168	139 831	143 900	148 000	152 300	156 700	161 300	165 900
Hoitokuluerroin h1	0.00053	0.00053	0.00025	0.00048	0.00047	0.00050	0.00050	0.00050
Hoitokuluerroin h2	204.06	206.92	192.64	194.57	196.90	199.85	203.25	206.71
Hoitokuluerroin h3	93.68	94.99	88.44	89.32	90.40	91.75	93.31	94.90
Tulokset								
Suure/vuosi	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
Eläkemeno Hy	1 243.2	1 296.5	1 350.5	1 397.3	1 453.8	1 512.1	1 573.2	1 630.9
Maksutulo P	1 064.8	1 073.7	1 028.9	1 045.7	1 069.0	1 092.2	1 117.8	1 150.3
Työtulosumma tvSv	4 613.4	4 619.6	4 430.9	4 502.5	4 602.4	4 701.7	4 811.5	4 950.8
Hoitokulu H	64.0	65.4	58.2	60.6	62.1	64.2	66.4	68.8
Maksutulo - qsv x tvSv - Hoitokulu	992.0	998.5	960.0	973.4	994.1	1 014.1	1 036.3	1 065.0
Avoimet Pa	82.2	83.1	85.7	84.2	82.6	81.8	80.9	78.9
Rahasto V 31.12.v-1	84.9	84.4	85.3	87.8	85.8	84.2	83.4	82.5
Rahasto By	1 079.2	1 085.0	1 047.4	1 063.0	1 081.6	1 099.9	1 121.3	1 149.2
Valtion osuus	246.2	294.5	388.8	418.4	454.8	494.0	532.8	560.5
qy-kerroin	1	1	1	1	1	1	1	1
Valtion osuus prosenttia eläkemenosta	20 %	23 %	29 %	30 %	31 %	33 %	34 %	34 %
Valtion osuus prosenttia työtulosummasta	5 %	6 %	9 %	9 %	10 %	11 %	11 %	11 %
Maksutulo prosenttia työtulosummasta	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %	23 %
Kustannukset prosenttia työtulosummasta	29 %	30 %	32 %	33 %	33 %	34 %	34 %	35 %

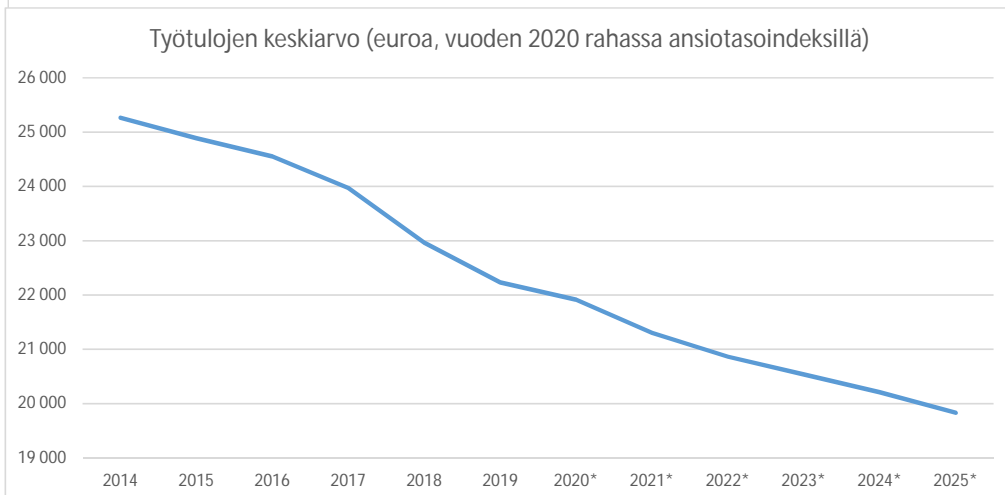
Valtion osuuden määrittämisessä tarvittavat suuret vuosina 2018–2020

Valtion osuuden perustana olevat suuret per 1.7. milj. €	2018 toteutunut 19.9.2019	2019 toteutunut (ennakollinen)	2020 selvitys 16.10.2019	2020 selvitys 20.5.2020
1. Yhteisesti kustannettava YEL-eläkemeno	1 243,2	1 296,5	1 339,9	1 350,5
- vanhuuseläkkeet	1050,1	1 103,2	1 141,1	1 151,8
- ositt. varh. vanhuuseläkkeet	9,7	12,5	15,1	16,4
- työkyvyttömyyseläkkeet	84,8	84,1	85,4	85,6
- työuraeläkkeet	0,008	0,0	0,0	0,0
- perhe-eläkkeet	94,0	94,9	96,9	95,8
- osa-aikaeläkkeet	4,2	1,7	1,0	0,9
2. YEL 138 §:ssä tarkoitettu vakuutusmaksurahasto	1 079,2	1 085,0	1 091,9	1 047,4
- vakuutusmaksuvastuu tilivuotta edeltäneen vuoden lopussa	84,9	84,4	84,5	85,3
- YEL-maksutulo	1 064,8	1 073,7	1 083,2	1 028,9
- teoreettinen hoitokulu	64,0	65,4	66,5	58,2
- työtulosumma tvSv	4 613,4	4 619,6	4 690,8	4 430,9
3. YEL 139 §:n 2 momentissa tarkoitettavat avoimet maksut	82,2	83,1	83,4	85,7
4. Valtion osuus	246,2	294,5	331,4	388,8
5. Vahvistettu valtion osuus	246,2		328,7	

Työtulojen arviointia

Vuoden 2020 rahassa (muunnettu ansiotasoindeksillä)

Vuosi	Voimassaolevat YEL-vakuutukset	Työtulojen keskiarvo (euroa)	Työtulosumma käyvin hinnoin (milj. euroa)	Ansiotasoindeksi	Työtulojen keskiarvo (euroa) v. 2020 rahassa)
2014	206 886	23 125	4 817.6	109.7	25 265
2015	205 121	23 132	4 781.7	111.4	24 887
2016	203 263	22 985	4 709.1	112.2	24 552
2017	204 828	22 600	4 645.3	113.0	23 970
2018	207 316	22 074	4 613.4	115.2	22 965
2019	210 792	21 902	4 619.6	118.1	22 231
2020*	202 084	21 913	4 430.9	119.9	21 913
2021*	203 818	22 008	4 488.4	123.8	21 304
2022*	205 940	22 203	4 575.1	127.5	20 866
2023*	208 457	22 467	4 686.2	131.1	20 539
2024*	211 374	22 747	4 810.9	134.9	20 209
2025*	214 699	23 038	4 950.8	139.2	19 832

20.5.2020/EP

Oletuksia, jotka vaikuttavat lukumäärien, työtulojen ja maksutulon kehitykseen:

Toukokuun 2020 arvioita tehtäessä on huomioitu ETK:n suhdanne-ennusteessa ennakoitua kehitystä, aiempina vuosina ja finanssikriisissä havaittua kehitystä sekä eläkelaitoksilta saatuja tietoja YEL-vakuutusten päättymisestä sekä työtulomuutosten lukumääristä maaliskuulta 2020 ja 2019. Näiden perusteella on arvioitu päätyneiden ja alkaneiden vakuutusten kuukausittaisia määriä vuonna 2020. Vuoden 2021 alkupuolella palataan normaaliin tasoon päätyneiden ja alkaneiden vakuutusten määrissä. Näiden avulla on arvioitu vakuutusten kokonaislukumääriä.

Lisäksi on arvioitu alkaneiden ja päätyneiden vakuutusten työtulojen kehitystä aiempien vuosien perusteella. Voimassaolevien vakuutusten työtulojen kehityksessä on otettu huomioon aiempien vuosien kehitystä sekä eläkelaitoksilta saatuja tietoja työtulomuutosten lukumääristä maaliskuussa 2020. Voimassaolevien, alkaneiden ja päätyneiden lukumäärien ja työtulojen avulla on arvioitu koko kannan lukumäärä, työtulojen keskiarvo ja työtulosumma. Uusien vuonna 2020 avoimeksi jäävien maksujen kehitys on arvioitu finanssikriisissä havaitun kehityksen perusteella. Aiempien vuosien avoimien maksujen perimismuutoksen on oletettu pysyvän ennallaan.